

PROGRAMIN VE YAPIMCININ ADI	Dosya Analiz / 09 Fransa: Siyaset Umut Olmaktan Çıkarsa?	Prof. Dr. Kudret BÜLBÜL
YAYIN YERİ, TARİHİ VE SAATİ	TSR Yabancı Dil	

SİNYAL

SES

Batılı ülkelerde siyasete olan ilgi gittikçe azalıyor. Geleneksel siyasal partiler, merkez sağ ve merkez sol yaklaşımlar gittikçe anlam kaybediyor. İrkçi partiler yükselişte. Yeni ve köksüz oluşumlar seçimde çok hızlı karşılık bulabiliyor. 2017 seçimlerinde Macron bir partisi olmaksızın, “Yürüyüş” (En Marche) hareketiyle Fransa Devlet Başkanı seçilmişti. Anlaşılan o ki, Fransız seçmenin yürüyüşü burada kalmıyor. Sarı Yelekliler hareketi ile devam ediyor.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Kudret BÜLBÜL’ün konuyla ilgili değerlendirmesini sunuyoruz...

Bu haftaki makalemde Fransa üzerinden Batılı ülkelerde siyasete gittikçe azalan ilgi ve bunun oluşturacağı olası krizler, riskler ve tehditler üzerinde duracağım.

Batı’da siyaset umut olmaktan çıkıyor mu?

Avrupa’da seçimlere katılım oranları, seçmenlerin siyasete ilgisinin gün geçtikçe azaldığını net bir biçimde ortaya koymaktadır. Avrupa Parlamentosu seçimlerinde, katılım oranları 1979’dan bugüne %65’lerden ortalama %40’lara düşmüş durumdadır. Fransız ortalaması ise biraz daha düşük oranda benzer bir seyir izlemektedir.

Fransa’daki 2017’deki başkanlık seçiminde katılım oranı %65 oldu. Bu oran, 1969’dan bu yana Fransa’daki cumhurbaşkanlığı seçimlerindeki en düşük katılım oranıydı. İlk turda Yürüyüş hareketi lideri Emmanuel Macron, oyların sadece %23’ünü almıştı. Aşırı Sağcı Ulusal Cephe Lideri Marine Le Pen ise, sadece 2 puan düşük oyla, oyların %21’ini alarak Macron’u izledi. İkinci tura kalan bu iki isim arasından, Macron seçime katılan seçmenin yüzde %66’sının oyunu alarak başkan seçildi. Aşırı sağcı Le Pen ise %34’de kaldı.

Türkiye’deki 2018’deki başkanlık seçiminde ise katılım oranı %87’yi aştı. Türkiye’de oy oranlarının oldukça yüksek olması, kitlelerin siyasete, siyasal partilere duyduğu umudun göstergesi olarak da okunabilir.

Siyasete ilgisizliğin nedenleri..

Batı’da seçimlere katılım oranlarının gün geçtikçe düşmesi, bazı siyaset bilimcilerce refahın artışı ile izah edilmektedir. Bu izah belirli oranda açıklayıcıdır. Refah düzeyindeki aşırı artış siyasetten

YAPIMCI	ÜNİTE AMİRİ	YAYIN DENETLEME KURULU DENETİMİ

beklentiyi azaltacağından, siyasal katılımı da düşürülebilir. Ama genelde Batılı ülkelerde ve özelde Fransa'daki durum refah artışı ile izah edilemez. Batılı ülkelerin, küreselleşme süreçlerinden yeterince kazançlı çıkmadıklarından küreselleşme karşılığında evrildikleri, ekonomilerinin gittikçe daraldığı bilinmektedir. İrkçı partilerin oylarını her geçen gün yükseltmesi, artan sokak gösterileri bu durumun refah artışı ile izah edilemeyeceğinin diğer göstergeleridir.

Diğer taraftan siyasal katılım yollarının farklılaşması nedeniyle de seçimlere ilginin azaldığı ifade edilebilir. Sivil toplum ve meslek örgütlerinin sayılarının ve işlevlerinin artması, seçmenlerin yeni iletişim teknolojileri ve sosyal medya aracılığıyla, seçimleri beklemezsizin, mesajlarını çok daha hızlı verebilmesi kuşkusuz önemlidir. Ama bu durum, siyasal iktidarların hala seçimle belirlenmesi gerçeğini değiştirmedeğinden, düşük katılım oranlarının oluşturacağı riskleri ortadan kaldırmamaktadır.

Geniş toplum kesimlerinin tercihlerinin öncelenmemesi, daralan ekonomiye yönelik çözüm arayışlarının umut vadetmemesi, yükselen ırkçılık nedeni ile farklılıkların yaşam alanlarının gün geçtikçe daralıyor olması, siyasetçilere yönelik artan yolsuzluk suçlamaları siyasete yönelik ilgisizliğin nedenleri arasında sayılabilir.

İlkesizleşen siyaset: İdam haftasında kutsanan Sisi

İç ve dış politikadaki ilkesiz, kuralsız ve tutarsız açıklamalar da kuşkusuz siyasete yönelik kaybolmakta olan umudun nedenleri arasında görülebilir. Dış politika açısından, AB ve AB üyesi ülkeler sıklıkla başka ülkelerdeki demokrasi eksikliğinden insan hakları ihlallerinden bahsetmektedirler. Oysa aynı ülkelerin liderleri, 9 gencecik sivilin, daha hayatlarının baharında iken idam edildiği hafta, Mısır'da, darbeci General Sisi ev sahipliğinde AB-Arap zirvesi yapmaktan çekinmemişlerdir. Bu liderlerden de Sisi'ye yönelik bir eleştiri gelmemiştir. Bu durumda AB ve AB üyesi ülkelerinin dış politikadaki hangi eleştirisinin inandırıcılığında bahsedilebilir? Dış siyaset açısından bu tür politikalardan seçmen ne tür bir ilke, umut, tutarlılık bekleyebilir?

Fransa açısından bakıldığında ise, bir taraftan yabancı düşmanlığı, İslamofobi ve anti-semitizm nedeniyle Özgürlük alanları gittikçe daralırken, diğer taraftan en temel ifade özgürlüğünün bile anti-semitizm içine alınması, Siyonizm eleştirisine ceza getirme çabaları özgürlük alanlarını daha da daraltmaktadır.

Siyaset umut olmaktan çıkarsa...

Fransa'da, yerleşik merkez sağ ve sol partilerin anlamını kaybetmesiyle Macron iktidara gelmişti. Sarı Yelekliler hareketi aynı geleneği sürdürüyor. Şu ana kadar, 10'dan fazla ölüm, binlerce yaralı ve tutuklama ile devam eden Sarı Yelekliler eylemlerinin azalıp azalmamakta olduğu bu makalenin konusu değildir. Bu eylemlerin bir siyasal harekete dönüşüp dönüşmeyeceği de. Ama siyasetin sandıkta belirlenmesine azalan ve sokak hareketlerine artan ilgi geleneksel siyasal partilerin çok ciddi

YAPIMCI	ÜNİTE AMİRİ	YAYIN DENETLEME KURULU DENETİMİ

bir anlam ve güven krizi içinde olduğunu gösteriyor. Özelde Fransa, genelde Avrupa siyaseti bu açıdan ciddi bir belirsizlik ve güvensizlik ortamı ile karşı karşıya. Siyasete güven oranı gittikçe düşüyor. Bu güvensizlik ortamı Avrupa'nın geleceği ve Avrupa ile birlikte dünyanın geleceği açısından ciddi bir tehdittir. Avrupa siyasetinin krizi olarak görülebilecek bu durum, Avrupayı ciddi bir belirsizlikle, öngörülemezlikle karşı karşıya bırakmaktadır.

İrkçı partilerin gün geçtikçe artan oyları ve sandık dışı arayışlar, demokrasilerin geleceği açısından da büyük bir risk oluşturmaktadır. Fransa örneğinde olduğu gibi aşırı sağcı partiler ikinci tura kalan partilerden biri olabilmektedir. Seçmen ikinci turda bu partilere karşı birleşebilmektedir. Ama merkez sağ ve sol partilerin gittikçe buharlaşmasıyla, ırkçı partileri durduracak eşik gittikçe aşınmaktadır.

Fransız yetkililer, eğer siyasetin toplumları için yeniden bir anlam ve umut taşımasını istiyorlarsa, emperyalist geleneğin bir uzantısı olarak sürekli başka ülkeleri eleştirmekten, oralara odaklanmaktan biran önce sıyrılarak kendi toplumlarına kulak vermelidirler. Fransız toplumu, meşru ve yasal gördüğü siyaset aracılığı ile bir değişim umudunu tamamen kaybederse, Fransa'yı, çok aşına oldukları ve gurur duydukları, pek çok insanın ölümüne neden olabilecek, hali hazırdaki yapıları yerle bir edebilecek olan, korkarım yeni bir "aydınlanma" süreci bekliyor.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Kudret BÜLBÜL'ün konuyla ilgili değerlendirmesini sunduk...

SÖZCÜK SAYISI: 822

YAPIMCI	ÜNİTE AMİRİ	YAYIN DENETLEME KURULU DENETİMİ